

Уляна МОСКАЛЮК
студентка факультету економіки та управління
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник:
викладач кафедри банківської справи Сегеда Л.М.

БАНКІВСЬКІ РИЗИКИ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА

В сучасних умовах загострюється питання щодо забезпечення фінансової стабільності банківської системи та її здатності протидіяти будь-яким загрозам. Фінансова стабільність обумовлюється наявними банківськими ризиками та станом його безпеки, що призводить до необхідності розгляду їх взаємозв'язку. Недостатня увага до проблем оцінки банківських ризиків та їх впливу на безпеку банку може призвести до втрати прибутку або інших негативних наслідків для банківської установи. Тому виникає необхідність у деталізації характеристик і класифікації банківського ризику та аналізу впливу як уже відомих, а також нових видів ризиків на діяльність банківської установи.

Передумовами існування банківського ризику в сучасній банківській діяльності є: зіткнення суперечливих інтересів з боку клієнтів і банкірів; здійснення вибору стратегії банківської діяльності в умовах невизначеності; відсутність закономірностей розвитку явищ; невизначеність цілей банку, тощо. Банківський ризик – це сукупність чинників, які викликають ймовірність настання подій, що впливають на банківську діяльність, вчасності на дохідність банку, і можуть призвести до непередбачуваних результатів, які вплинуть на збільшення додаткових витрат.

Слід зазначити, в умовах невизначеності усередині самої країни та за її межами функціонують старі банківські ризики та утворюються нові, або симбіози ризиків, які присутні банківській діяльності. З практичного погляду, перед банком постають різні ризики, які безпосередньо та опосередковано впливають на фінансову стійкість банківської установи, яким характерні місце і час виникнення ризику, також безпосередні наслідки впливу як у довгостроковій перспективі, так і в короткостроковій.

Тому велика кількість ризиків, які впливають на діяльність банківських установ, зумовлює їх дослідження, а також дії щодо їх мінімізації.

Ризики банківської діяльності можуть бути зумовлені систематичністю, впливом зовнішніх і внутрішніх факторів, які притаманні банківській діяльності, що, у свою чергу, впливає на діяльність кожного банку.

Оскільки всі ризики мають спільний результат, практично неможливо провести чітку межу між наслідками дії кожного з них окремо. У широкому розумінні можна розрізнити специфіку стратегічного і тактичного управління кредитним ризиком [3].

Механізм управління ризиком повинен відповідати певним вимогам, а саме: система управління повинна бути цілісною, оскільки порушення цілісності може призвести до зміни зв'язків між частинами системи і механізму її функціонування; цілеспрямованість передбачає розроблення цілей і завдань, шляхи їх досягнення;

гнучкість - здатність і готовність до змін у результаті виникнення нових завдань; система повинна функціонувати постійно і безперебійно; економічність – передбачає отримання необхідного результату за мінімальних затрат.

Успішна діяльність банку залежить від обраної стратегії управління ризиками. Зазвичай, банківський нагляд у переважній більшості країн не обмежується однією системою оцінювання фінансової стійкості банків. Це і рейтингові системи, системи коефіцієнтного аналізу та аналізу однорідних груп, системи комплексної оцінки банківського ризику тощо [5].

Оскільки повністю уникнути ризиків неможливо, то мета процесу управління банківськими ризиками полягає в їх обмеженні або мінімізації. Стабільність банківського сектору залежить від стану економіки та кожного окремого банку і його здатності динамічно розвиватися з найменшими втратами та потрясінням від банківських ризиків. Для поліпшення функціонування механізму ризик-менеджменту банків доцільно враховувати ефективність та стійкість роботи, а також повинні мати «розрахунково-аналітичний кейс», який включає:

1. оцінку теперішнього фінансового стану банківської установи з метою визначення дисбалансувальних факторів;
2. визначення якісних аспектів, потрібних для фінансового стану;
3. мінімізацію впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на рівень ризику операцій;
4. розроблення ефективної стратегії максимізації прибутку в довгостроковій перспективі;
5. постійний моніторинг за кількісними і якісними показниками [4].

Підсумовуючи, варто відзначити, що стабільність банківського сектору залежить від стану економіки та кожного окремого банку і його здатності динамічно розвиватися з найменшими втратами та потрясінням від банківських ризиків. Визначення рівня ризику діяльності банку належить до пріоритетних стратегічних завдань банківської установи, що в подальшому визначатиме її конкурентоспроможність і стабільний розвиток. З огляду на це дослідження сутності кредитних ризиків та методів управління ними і надалі залишається актуальним.

Література:

1. Система оцінки ризиків [Електронний ресурс] : Постанова НБУ № 104 від 15.03.2004. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=36986>.
2. Мороз Л. В. Банківські ризики та їх вплив на діяльність банківських установ [Електронний ресурс] / Л. В. Мороз, О. В. Сідак. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlntu/21_18/221_Mor.pdf.
3. Єпіфанов А. О. Управління ризиками банків : монографія : у 2-х т. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. – Т. 1 : Управління ризиками базових банківських операцій / [А. О. Єпіфанов, Т. А. Васильєва, С. М. Козьменко та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. А. О. Єпіфанова і д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої. – 283 с.
4. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.
5. Вовк В. Діагностування кризи з боку центральних банків: зарубіжний та вітчизняний досвід / В. Вовк, Ю. Дмитрик // Вісник НБУ. – 2013. – № 3. – С. 20–25.